

# ХАРАКТЕРИСТИКА ІНФОРМАЦІЙНО-КОМП'ЮТЕРНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЛУЖБИ ІНТЕНСИВНОЇ ТЕРАПІЇ МІСЬКИХ ЛІКАРЕНЬ УКРАЇНИ

*В. М. Князевич, Г. О. Слабкий, Р. М. Федосюк, О. М. Ковальова (Київ)*

**Міністерство охорони здоров'я України**

**Український інститут стратегічних досліджень МОЗ України**

**Вищий державний навчальний заклад «Українська медична стоматологічна академія»**

Використання медичними працівниками новітніх технологій у практичній діяльності, а також стимулювання творчого процесу щодо удосконалення наявних і розвитку нових способів лікування є передумовою позитивного впливу на досягнення кращих результатів у лікуванні різнопрофільних контингентів хворих, особливо в високотехнологічних галузях практичної медицини, до яких належить інтенсивна терапія (ІТ) [1–3].

У медицині, як і в інших сферах, новітні інформаційні технології стали невід'ємною складовою медичного ринку, наявність яких у лікувальному закладі свідчить про рівень його компетентності та конкурентноздатності [4;5].

**Мета роботи** – вивчити стан комп'ютерної забезпеченості, доступу до Інтернету у відділеннях анестезіології та інтенсивної терапії (АІТ) міських лікарень України, а також рівень комп'ютерної грамотності і володіння іноземними мовами лікарями цих відділень.

## **Матеріали та методи**

Для аналізу стану інформаційного забезпечення служби АІТ у підпорядкованих Міністерству охорони здоров'я (МОЗ) міських лікарнях України ми розробили уніфіковані звітні форми (електронні таблиці), згідно з якими у другій половині 2008 р. провели збір відповідної інформації в рамках проекту МОЗ України «Кадрова і матеріально-технічна інвентаризація служби анестезіології та інтенсивної терапії України». У третій розділ звітних форм («Інформаційне забезпечення служби анестезіології та інтенсивної терапії лікувальних закладів») увійшли питання щодо оснащення структурних підрозділів служби АІТ комп'ютерами, доступу до Інтернету, оцінки комп'ютерної грамотності лікарів-анестезіологів та рівня володіння ними іноземними мовами. З метою обробки та систематизації даних в електронні таблиці, що становили основу звітних форм, закладено комп'ютерні програми для автоматичного підрахунку сумарних показників.

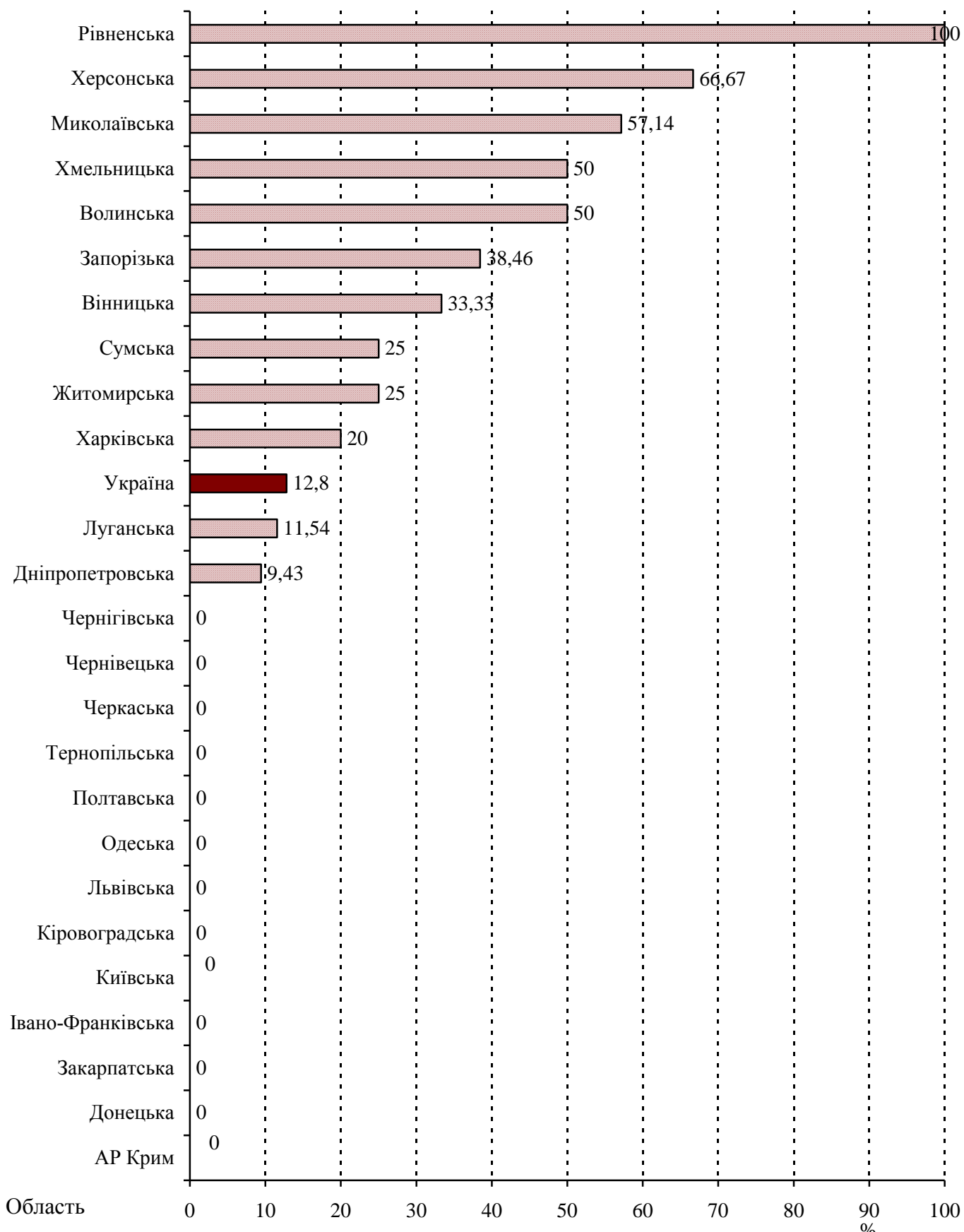
Всього проаналізовано 243 звіти міських лікарень.

Методи: інформаційно-аналітичний, системний аналіз.

## **Результати дослідження та їх обговорення**

Сьогодні основним джерелом інформації є Інтернет з численними базами даних. Однак, за результатами нашого дослідження, доступ до сучасних інформаційних

технологій мають тільки 12,50% структурних підрозділів міських лікарень при 50,62-процентній забезпеченості міських лікарень цими технологіями (рис. 1).

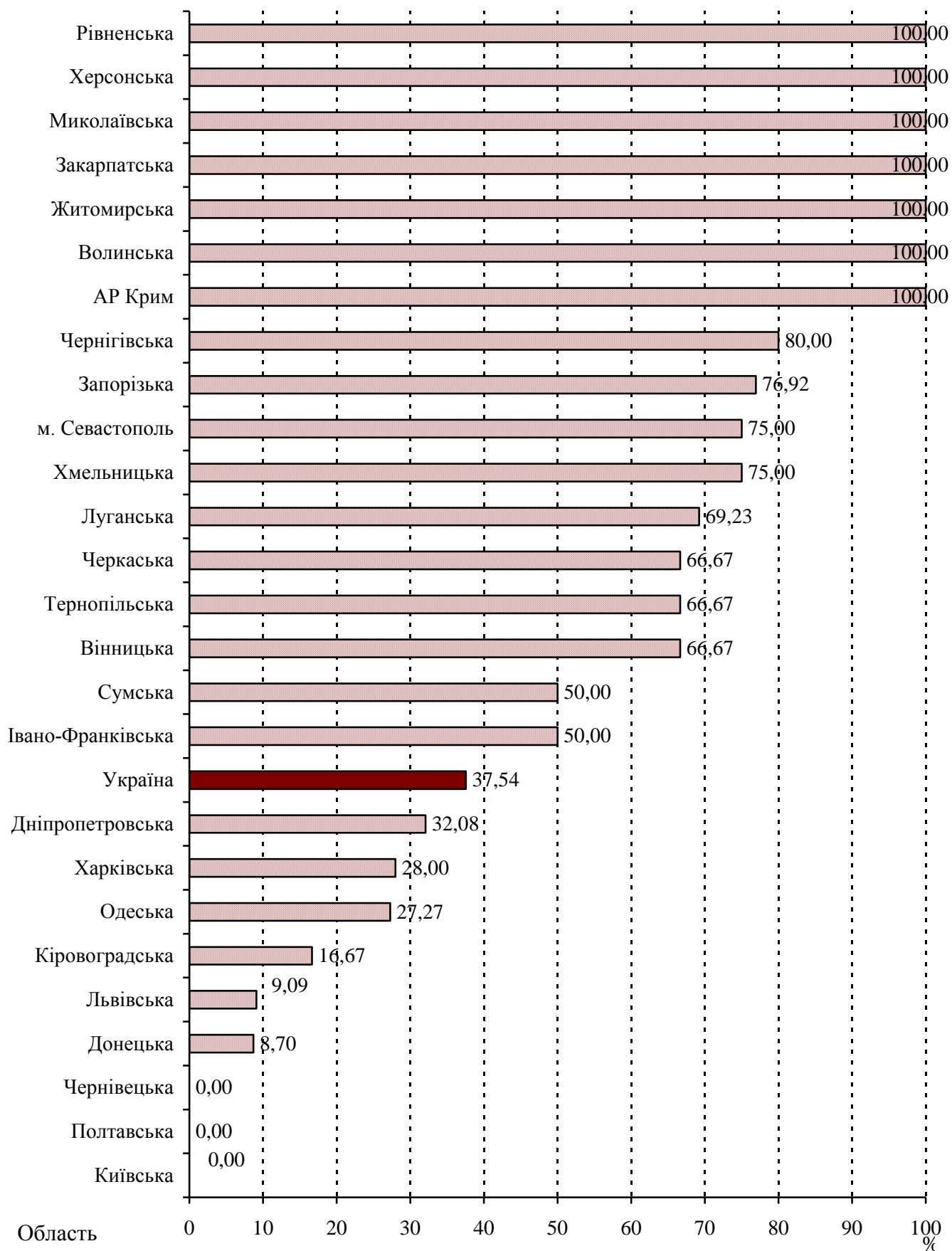


**Рис. 1. Структурні підрозділи служби анестезіології та інтенсивної терапії міських лікарень, які мають доступ до Інтернету, по адміністративних**

Для більш детального з'ясування забезпеченості Інтернетом структурних підрозділів служби АІТ міських лікарень в окремих областях ми проаналізували доступ до нього в лікарнях різних рівнів і визначили такі показники: у Рівненській – 100%, у Херсонській – 66,67%, Миколаївській – 57,14%, Хмельницькій – 50,00%, Волинській – 50,00%. На жаль, в АР Крим, Донецькій, Закарпатській, Івано-Франківській, Київській, Кіровоградській, Львівській, Одеській, Полтавській, Тернопільській, Черкаській, Чернівецькій, Чернігівській областях лікарі відділень АІТ взагалі не мають змоги користуватися Інтернетом на власному робочому місці.

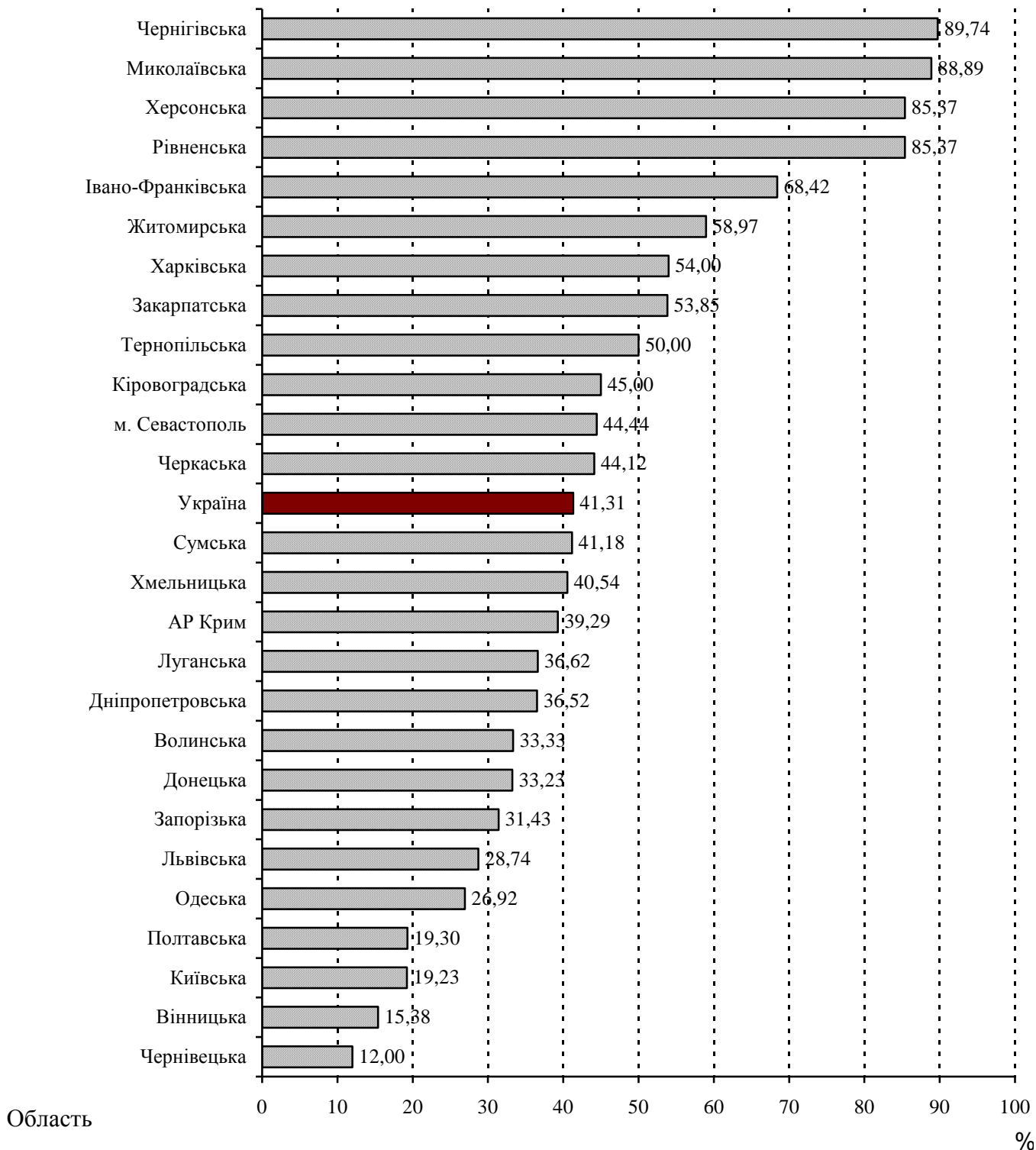
Загальновідомо, що доступ до міжнародних ресурсів Інтернету і телекомунікацій найближчим часом буде важливою потребою у багатьох лікарнях України. Завдяки вільному доступу до необхідної інформації на робочому місці забезпечується ефективно впровадження в практичну охорону здоров'я сучасних алгоритмів і стандартів лікування хворих у критичному стані.

В цілому по Україні рівень забезпеченості комп'ютерною технікою відділень АІТ міських лікарень становить 37,54%. Слід зазначити, що структурні підрозділи служби АІТ міських лікарень у Київській, Полтавській, Чернівецькій областях зовсім не забезпечені комп'ютерною технікою. Тоді як у АР Крим, Волинській, Житомирській, Закарпатській, Миколаївській, Рівненській, Херсонській областях такі відділення оснащені комп'ютерами стовідсотково (рис. 2).



**Рис. 2. Забезпеченість структурних підрозділів служби анестезіології та інтенсивної терапії міських лікарень комп'ютерами по адміністративних**

У службі АІТ лікувальних закладів усіх рівнів працює 4301 лікар. Серед них 1479 (34,39%) лікарів вказали, що добре вміють користуватися комп'ютерами. Найвищий рівень комп'ютерної грамотності спостерігається серед анестезіологів міських лікарень. 772 лікарі (41,31%) зазначили, що вони добре володіють комп'ютерами. Більш детальний аналіз рівня комп'ютерної грамотності серед анестезіологів міських лікарень по окремих адміністративних територіях показав дуже значні коливання (рис. 3). Найвищий рівень констатовано в Чернігівській (89,74%), Херсонській (85,37%), Миколаївській областях (88,89%). Найнижчий – у Вінницькій (15,38%), Київській (19,23%), Полтавській (19,3%) і Чернівецькій (12,0%) областях.

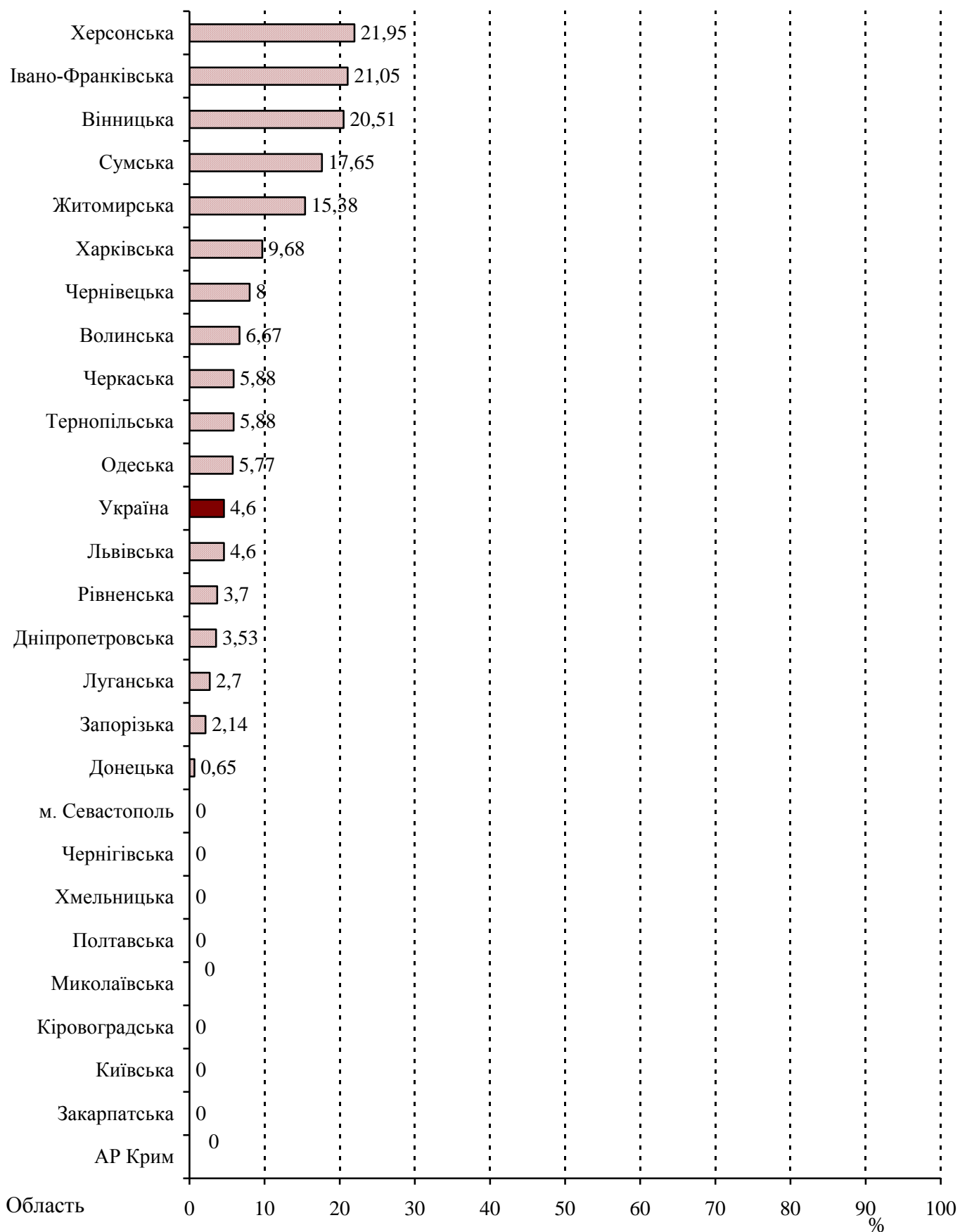


**Рис. 3. Показник лікарів-анестезіологів, які вміють працювати на комп'ютерах, у структурних підрозділах служби анестезіології та інтенсивної терапії міських лікарень по адміністративних територіях України (%)**

Сучасні інформаційні технології тільки впроваджуються в Україні. Якщо у всьому світі існує велика кількість галузевих медичних мереж, то в Україні їх майже немає. В Інтернеті кількість україномовних та російськомовних мереж незначна, тому

доступність українських лікарів до світової сучасної медичної інформації обмежена через відсутність володіння іноземними мовами, насамперед англійською.

З огляду на вищезазначене ми проаналізували рівень володіння мовами серед лікарів-анестезіологів у лікувальних закладах усіх рівнів. Із 4301 лікаря-анестезіолога лише 274 (4,83%) вказали на те, що вони добре володіють мовами. При цьому питома вага лікарів-анестезіологів у міських лікарнях становила 86 (4,6%). На рис. 4 наведено показники володіння іноземними мовами лікарями-анестезіологами у міських лікарнях (за даними самооцінки) по різних адміністративних територіях України. Найбільшу кількість таких лікарів зафіксовано у Вінницькій (20,51%), Івано-Франківській (21,05%) та Херсонській (21,95%) областях. Жоден з лікарів-анестезіологів міських лікарень в АР Крим, Закарпатській, Київській, Кіровоградській, Миколаївській, Полтавській, Хмельницькій, Чернігівській областях не володіє іноземними мовами.



**Рис. 4. Показник лікарів-анестезіологів, які добре володіють іноземними мовами, в міських лікарнях по адміністративних територіях України (%)**

## Висновки



Таким чином, структурні підрозділи служби анестезіології та інтенсивної терапії міських лікарень України недостатньо забезпечені комп'ютерною технікою і доступом до Інтернет. Серед лікарів-анестезіологів зафіксовано низькі рівні комп'ютерної грамотності та володіння іноземними мовами.

**Перспективи подальших досліджень** полягають у розробці шляхів забезпечення відділень анестезіології та інтенсивної терапії міських лікарень України комп'ютерною технікою.

### Список літератури

1. *Баязітов М. Р.* Система для дистанційного визначення стану здоров'я пацієнта / М. Р. Баязітов, Л. С. Годлевський, І. В. Смірнов // Патент України №10835 з пріоритетом від 28.07.2005.
2. *Інформаційні технології та інвестиційна політика як провідні чинники розвитку медичної галузі* / В. К. Івченко, Г. В. Бесполудіна, А. В. Жила [та ін.] // Охорона здоров'я України. – 2007. – № 1 (25). – С. 177–179.
3. *Основные принципы применения новых информационных технологий при создании госпитальных информационных систем (опыт работы Харьковской БСМП)* / В. Ф. Москаленко, А. Е. Зайцев, Л. А. Шебанов [и др.] // Неотложная медицинская помощь : [сб. статей]. – Харьков : Основа, 2001. – Выпуск 4. – С. 57–62.
4. *Пащенко В. М.* Економічні обґрунтування впровадження нових медичних технологій в охороні здоров'я / В. М. Пащенко // Главный врач. – 2006. – № 6. – С. 69–72.
5. *Пономаренко В. М.* Основи державної політики розвитку інформатизації системи охорони здоров'я України / В. М. Пономаренко, Н. М. Лещук // Укр. журнал телемедицини та медичної телематики. – 2006. – Т. 4, № 1. – С. 109–111.

#### **Характеристика інформаційно-комп'ютерного забезпечення служби інтенсивної терапії міських лікарень України**

*В. М. Князевич, Г. О. Слабкий, Р. М. Федосюк, О. М. Ковальова (Київ)*

Наведено результати забезпечення підрозділів інтенсивної терапії та анестезіології в міських лікарнях комп'ютерною технікою та вміння лікарів нею користуватися.

**Ключові слова:** інформаційно-комп'ютерне забезпечення, служба інтенсивної терапії, міські лікарні.

#### **Характеристика информационно-компьютерного обеспечения службы интенсивной терапии городских больниц Украины**

*В. М. Князевич, Г. А. Слабкий, Р. Н. Федосюк, Е. М. Ковалева (Київ)*

Представлены результаты обеспечения подразделений интенсивной терапии и анестезиологии в городских больницах компьютерной техникой и умение врачей ею пользоваться.

**Ключевые слова:** информационно-компьютерное обеспечение, служба интенсивной терапии, городские больницы.

**The characteristic of information and computer provision of intensive therapy service of municipal hospitals of Ukraine**

*V. M. Knyazevych, G. O. Slabkiy, R. M. Fedosyuk, O. M. Kovaleva (Kyiv)*

Results of inventory of divisions of intensive therapy and anesthesiology in municipal hospitals are submitted by computer technics.

**Key words:** information and computer provision, service of intensive therapy, municipal hospitals.

*Рецензент:* д. мед. н. О. С. Коваленко.